

«ΑΣΤΕΙΕΣ ΑΠΟΚΡΙΕΣ»

Εφημερίδα της Δ2 τάξης του 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου Πρέβεζας
Μάρτιος 2024 / Αριθμός Φύλλου 2

**Σε αποκριάτικους ρυθμούς όλος ο κόσμος!
Χορός, μουσική και χαρά κυριαρχούν παντού!**

Διαβάστε:

- Μαθαίνω για το Τριώδιο σελ. 1
- Τι γιορτάζουμε τις Απόκριες σελ. 1
- Απόκριες στην Ελλάδα σελ. 2
- Το καρναβάλι διεθνώς σελ. 2
- Απόκριες στην Πρέβεζα σελ. 2
- Ντύσου κι εσύ... σελ. 2
- Αποκριάτικη ποίηση σελ. 2
- Απόκριες δίχως τραγούδι; σελ. 3
- Προτάσεις για αποκριάτικες ταινίες σελ. 3
- Βιβλιοπαρουσιάσεις σελ. 3
- Γνωρίζεις τη Μεγάλη Σαρακοστή; σελ. 4
- Το έθιμο της Κυρά Σαρακοστής σελ. 4
- Γιατί ονομάστηκε Καθαρά Δευτέρα; σελ. 5
- Το σαρακοστιανό τραπέζι σελ. 5
- Το γαϊτανάκι. Παιχνίδι ή χορός; σελ. 6
- Ας πετάξουμε χαρταετό... σελ. 7
- Αποκριάτικες δραστηριότητες σελ. 7

Συντακτική Ομάδα:

1. Δασκάλου Ειρήνη
2. Κλάπα Νεφέλη
3. Κώτση Ελευθερία
4. Μαυροκέφαλος Φώτης
5. Μπάμπος Βαγγέλης
6. Ναστούλη Δανάη
7. Ράπτης Γιώργος
8. Τασούλα Μελίτα
9. Τσάπη Μάρθα

Μαθαίνω για το Τριώδιο

Το Τριώδιο είναι ένα από τα μεγάλα λειτουργικά βιβλία της Εκκλησίας μας και περιλαμβάνει διαφόρους ύμνους και τροπάρια, με πένθιμο και κατανυκτικό περιεχόμενο. Αρχίζει από την Κυριακή του Τελώνου και Φαρισαίου και τελειώνει το Μέγα Σάββατο.

Διαιρείται σε τρεις περιόδους:

- Η πρώτη περίοδος περιλαμβάνει τέσσερις Κυριακές:

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ. Προτρέπει τους Χριστιανούς να είναι ταπεινοί όπως ο Τελώνης και όχι υπερήφανοι όπως ο Φαρισαίος.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ. Διδάσκει την αξία της μετάνοιας και το μεγαλείο της συγχώρησης.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ. Αναφέρεται στη Δευτέρα Παρουσία, στην κρίση που θα λάβει χώρα τότε, καθώς και στη χριστιανική αγάπη. Ονομάζεται έτσι επειδή είναι η τελευταία ημέρα που οι Χριστιανοί επιτρέπεται να φάνε κρέας.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ. Αναφέρεται στην εξορία των πρωτόπλαστων από τον Παράδεισο. Η εβδομάδα αυτή ονομάζεται και εβδομάδα της Τυρινής ή Τυροφαγού. Εβδομάδα που επιτρέπεται η βρώση τυροκομικών, αυγών και ψαριών.

Αυτή η πρώτη περίοδος είναι περίοδος προπαρασκευής για την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

- Η δεύτερη περίοδος αρχίζει από την Καθαρά Δευτέρα μέχρι την Κυρι-

ακή των Βαΐων. Είναι η μεγαλύτερη και περιλαμβάνει έξι Κυριακές:

ΠΡΩΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. Λέγεται Κυριακή της Ορθοδοξίας, γιατί γιορτάζουμε την αναστήλωση των αγίων Εικόνων από την αυτοκράτειρα του Βυζαντίου Θεοδώρα το 843μ.Χ. και τον θρίαμβο της Ορθόδοξου Πίστεως κατά της φοβερής αιρέσεως των Εικονομάχων, των αιρετικών, δηλαδή εκείνων που δεν δέχονταν να τιμούν τις αγίες Εικόνες.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. Η Εκκλησία μας προβάλλει ένα μεγάλο και σημαντικό πρόσωπο το οποίο έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην διαύλαξη της ορθόδοξης πίστης, τον Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά Αρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης. Η Κυριακή αυτή θεωρείται από πολλούς ως συνέχεια της προηγούμενης Κυριακής της Κυριακής της Ορθοδοξίας γιατί και στις δύο αυτές Κυριακές θριαμβεύει η ορθόδοξη πίστη έναντι της κακοδοξίας.

ΤΡΙΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (της Σταυροπροσκύνησεως). Η Εκκλησία μας προβάλλει για προσκύνηση τον τίμιο Σταυρό, που είναι σύμβολο νίκης και δύναμης, όπλο κατά του διαβόλου, για να ενισχύσει τους πιστούς, που βρίσκονται περίπου στο μέσο της Τεσσαρακοστής, να συνεχίσουν τον αγώνα τους.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. Μνήμη του αγίου Ιωάννου της Κλίμακος, που υπήρξε κήρυκας της μετάνοιας και της νηστείας. Έμεινε στην ιστορία ως συγγραφέας του ψυχοφελέστατου έργου, της επουράνιας «Κλίμακας», στην οποία περιγράφει με πνευματικό και εμπειρικό τρόπο την εντρυφήση στις αρετές με τις οποίες επιτυγχάνεται ο φωτισμός του νου και η θέωση, η ένωση του ανθρώπου με τον Θεό, απ' αυτήν ήδη τη ζωή.

ΠΕΜΠΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. Μνήμη της Οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας. Το βιβλίο της Εκκλησίας μας «Ωρολόγιο» γράφει ότι: «Πλησιάζοντας το τέλος της αγίας Σαρακοστής, τάχθηκε να εορτάζεται σήμερα η αγία Μαρία η Αιγυπτία προς τόνωση των ραθύμων και αμαρτωλών σε μετάνοια.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ. Είναι μία μέρα μοναδική μέσα στην περίοδο του ιερού Τριωδίου. Είναι ημέρα πανηγυρική ανάμεσα στις τόσες κατανυκτικές. Διότι ο Κύριος προτυπώνοντας τον αιώνιο θρίαμβό του, εισέρχεται στην αγία πόλη «καθήμενος επί πύλον όνου». Τα πλήθη του λαού τον υποδέχονται μετά βαιών και κλάδων και ζητωκραυγάζουν: «Ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου, ο βασιλεύς του Ισραήλ». Είναι ο πρόναος της Μεγάλης Εβδομάδος και οδηγούμαστε από τα Πάθη στην Ανάσταση του Χριστού, με σκοπό να φτάσουμε, με την βοήθειά του, και στην ανάσταση της αγάπης μέσα στην καρδιά μας - μια ανάσταση που θα μας οδηγήσει στον Θεό και στον αιώνιο παράδεισο.

- Η τρίτη περίοδος, που είναι η Αγία και Μεγάλη εβδομάδα, η εβδομάδα των Αγίων Παθών και της Αναστάσεως του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού.

Έτσι, λοιπόν, όλη η κατανυκτικώτατη θρησκευτική περίοδος, που χρησιμοποιείται το Τριώδιο λέγεται Περίοδος του Τριωδίου.

Το τριώδιο περισσότερο από όλα τα εκκλησιαστικά βιβλία προσπαθεί να οδηγήσει τον πιστό με την νηστεία, την εγκράτεια και την μετάνοια σε πνευματική περισυλλογή και κατάνυξη και στην προετοιμασία του για τον εορτασμό του «σταυρώσιμου» και «αναστάσιμου» Πάσχα. Για τον λόγο αυτό ονομάζεται και κατανυκτικό τριώδιο.

Τι γιορτάζουμε τις Απόκριες

Απόκριες ονομάζονται οι τρεις εβδομάδες πριν από την Καθαρή Δευτέρα οπότε αρχίζει και η μεγάλη νηστεία της Σαρακοστής. Ονομάστηκαν έτσι επειδή, τη περίοδο αυτή, συνηθίζεται να μην τρώνε κρέας οι Χριστιανοί, δηλαδή «να απέχουν από κρέας». Ανάλογη με την ελληνική λέξη Αποκριά είναι και η λατινική λέξη καρναβάλι (Carneval, carnevale, από τις λέξεις Carne=κρέας και Vale=περνάει). Το κύριο γνώρισμα στις απόκριες είναι οι μεταμφιέσεις τις οποίες συνα-

ντάμε σε ολόκληρη την Ελλάδα,

καθώς και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Το όνομα των μεταμφιεσμένων διαφέρει από τόπο σε τόπο: κουδουνάτοι, καμουζέλες, μούσκαροι, αλλά το κοινότερο είναι μασκαράδες και καρναβάλι, που προέρχεται από τις ιταλικές λέξεις *maschera* και *carnevale*.

Απόκριες στην Ελλάδα

Μερικά έθιμα που συναντάμε σε τρία μέρη της Ελλάδας:

Κέρκυρα: Στην Κέρκυρα σαλπικτές και τυμπανιστές περιφέρονται στους δρόμους του νησιού, προκειμένου να αναγγείλουν τον ερχομό του «Σιορ Καρνάβαλου». Την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς γίνεται η μεγάλη παρέλαση του «Σιορ Καρνάβαλου», η οποία και τερματίζει στην Κάτω Πλατεία όπου θα γίνει το κάψιμό του.

Κρήτη: Ένα από τα κρητικά αποκριάτικα έθιμα είναι οι «Λεράδες». Πρόκειται για μασκαράδες που φοράνε γύρω από τη μέση και τα χέρια μεγάλες κουδούνες και αποτελούν την συνηθέστερη μεταμφίεση των Κρητικών. Χαρακτηριστική δε μάσκα τους είναι η Σιβιανή, κατασκευασμένη από τη ρίζα του φυτού «αθάνατος».

Καλαμάτα: Ένα από τα χαρακτηριστικά τοπικά αποκριάτικα έθιμα είναι το κρέμασμα της «γριάς Συκούς». Σύμφωνα με την παράδοση, αυτό το έθιμο λαμβάνει

χώρα το πρωί της Καθαρής Δευτέρα, στο ίδιο σημείο της πλατείας στο οποίο και κρεμάστηκε η «γριά Συκούς» κατ' εντολή του Ιμπραήμ Πασά.

Το καρναβάλι διεθνώς

Με μουσική, παρελάσεις, μασκαρέματα, ακόμα και με παιχνίδια στο χιόνι γιορτάζεται το καρναβάλι σε διάφορες χώρες.

Τα καρναβάλια ανά τον κόσμο έχουν μετατραπεί σε διεθνή φεστιβάλ.

Το μεγαλύτερο και διασημότερο του κόσμου είναι στο Ρίο ντε Τζανέιρο. Στην αρχή ήταν υπόθεση των Πορτογάλων αποίκων και ήταν περισσότερο θρησκευτική γιορτή. Μετά άλλαξε ολοκληρωτικά. Σήμερα κεντρικό του στοιχείο αποτελεί ο ανταγωνισμός μεταξύ των σχολών σάμπα.

Στη Βενετία όπου οι μορφές κινούνται σαν αερικά στους στενούς δρόμους ανάμεσα στα κανάλια και φορούν κοστούμια και μάσκες.

Στις ΗΠΑ στη Νέα Ορλεάνη το καρναβάλι ονομάζεται *Mardi Gras*.

Στη Γκόα της Ινδίας το καρναβάλι έχει ινδικές πινελιές και διαρκεί τέσσερις μέρες.

Στην Κολονία της Γερμανίας γίνεται το μεγαλύτερο καρναβάλι στην Ευρώπη όπου οι γυναίκες κόβουν τις γραβάτες των ανδρών.

Στην Τενερίφη στα Κανάρια Νησιά το καρναβάλι είναι λατινοαμερικάνικο. Μεγάλη στιγμή του γλεντιού είναι το «θάψιμο της σαρδέλας», το οποίο σημαίνει και το τέλος των εορτασμών.

Απόκριες στην Πρέβεζα

Σε καρναβαλικούς ρυθμούς κινείται η Πρέβεζα. Οι εκδηλώσεις του Καρναβαλικού Κομιτάτου το τελευταίο Σαββατοκύριακο των Αποκριών:

•Σάββατο 16 Μαρτίου ώρα συνάντησης 18.00- σημείο συνάντησης Λ.Ειρήνης (παλιό ΚΤΕΛ) Μεγάλη με άρματα Αποκριάτικη παρέλαση του Καρναβαλικού Κομιτάτου Πρέβεζας.

•Κυριακή 17 Μαρτίου τελετή λήξης του Καρναβαλιού, με βαρκαρόλα, Βεγ-

γαλικά κάψιμο ομοιώματος Καρνάβαλου ώρα 20.00.

Αρχηγός του καρναβαλιού της πόλης ο... Γουρλομάτης!

Είναι πανύψηλος, εντυπωσιακός, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όμως τα μάτια του μοιάζουν να είναι... Γουρλωμένα! Και αυτό οδήγησε τους διοργανωτές του Καρναβαλικού Κομιτάτου να τον «βαφτίσουν» Γουρλομάτη. Καλή Αποκριά σε όλους και σε όλες, Καλό καρναβάλι...

Ντύσου κι εσύ... (κατασκευές)

Αν θέλεις μια χειροποίητη στολή για τις απόκριες... αυτές οι επιλογές είναι ό,τι χρειάζεσαι. Είναι εύκολες, οικονομικές και μπορούν να φορεθούν είτε μεμονωμένα είτε συνδυαστικά.

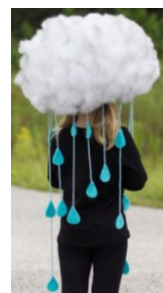
Ουράνιο τόξο

Αν είσαι λάτρης των χρωμάτων, αυτή είναι η στολή που σου ταιριάζει! Πάνω

σε μία κορδέλα, μήκους τόσο όσο χρειάζεται για να δεθεί στη μέση σου (και λίγο περισσότερο), δένουμε μακρόστενα τούλια ή φόδρες ή μαντήλια διαφόρων χρωμάτων όπως βλέπεις στην εικόνα. Και η στολή είναι έτοιμη...

Σύννεφο με βροχή

Απίθανη κι αυτή η στολή σύννεφο με βροχή! Πάνω σε ένα απλό αποκριάτικο καπέλο έχουν κολληθεί κομμάτια από βαμβάκι ή υαλοβάμβακα (πιο ανθεκτικό) που μοιάζουν με σύννεφο. Γαλάζιες σταγόνες από νήμα και τσόχα κρέμονται από το σύννεφο και η υπέροχη στολή είναι έτοιμη!

Αποκριάτικη ποίηση

Το καρναβάλι

Έφτασε και φέτος πάλι το τρελό το καρναβάλι. Όλοι ας μασκαρευτούμε και στους δρόμους να βρεθούμε! Κάθε χρόνο μια φορά,

φτάνει τούτη η χαρά
και γι' αυτό ας τη χαρούμε
όσο πιο πολύ μπορούμε !

Ας χορέψουμε με κέφι,
με νταούλια και με ντέφι
κι ας μας διώξει μακριά
κάθε λύπη η αποκριά !

Το Γαϊτανάκι

Το τρελό το καρναβάλι
να το μες στους δρόμους πάλι !
Τριγυρίζει χαρωπά
και χαρά παντού σκορπά.

Τι φωνές, τι βουητό, τι κρότοι !
Κολομπίνες και πιερότοι
όλο κέφι τραγουδούν
και χορεύουν και πηδούν.

Κι αρχινά μες στο δρομάκι
το τρελό το Γαϊτανάκι
και βροχή το κομφετί
πέφτει στην τρελή γιορτή.

Αρλεκίνοι, κολομπίνες
ρίξτε, πιάστε σερπαντίνες
κι όλοι στον τρελό χορό
γύρους φέρτε ένα σωρό !

Όλοι στο χορό μπλεχτείτε
και γελάτε και χαρείτε.
Πέστε: «Ζήτω η Αποκριά!
Ζήτω κι η τρελή χαρά!»

Απόκριες δίχως τραγούδι:

Το βαλσάκι

Θα φορέσω τα γιορτινά μου
και θα πάω μες στο χορό.
Θα χορέψω με την καρδιά μου
το χορό που τόσο αγαπώ.
Ένα βαλσάκι, ένα βαλσάκι
φτερά θα κάνω σαν το πουλάκι.
Θα χορέψω με την καρδιά μου
το χορό που τόσο αγαπώ.
Με τη Μαίρη και με το Γιώργο,
με την Άννα και τον Τοτό,
στο βαλσάκι θα τριγυρίζω
κι όμορφα θα χοροπηδώ

Το καρναβάλι

Καλώς το καρναβάλι
με τους τρελούς χορούς
που ντύνει μασκαράδες
μεγάλους και μικρούς.

Καλώς το που σκορπάει
κορδέλες κομφετί.
Είναι για τα παιδάκια

η πιο τρελή γιορτή.

"Χορέψτε τραγουδήστε"
μας λέει η γιαγιά,
"αχ! πόσο θα 'θελα κι εγώ
να μπόραγα παιδιά".

Προτάσεις για αποκριάτικες ταινίες

1. Τα Σούπερ Τερατάκια Σώζουν τις Απόκριες

Μικρά, αξιαγάπητα και έτοιμα να σώσουν την αγαπημένη τους γιορτή, η οποία τυχαίνει να είναι η ίδια με του παιδιού σου. Τα Σούπερ Τερατάκια εξιστορούν στη Βίντα τις παραδόσεις τους για το Halloween. Αργότερα, παίρνουν πρόσκληση για τη γιορτή της Ντία ντε λος Μουέρτος στην αυλή των Χάουλερ. Θα καταφέρουν να σώσουν τις Απόκριες και να σωθούν;

2. Coco

Λόγω μιας παλιάς ιστορίας εδώ και γενιές η οικογένεια του μικρού Μιγκέλ απαγορεύει κάθε ενασχόληση των μελών της με τη μουσική. Εκείνος όμως θέλει να γίνει κιθαρίστας, πάθος το οποίο θα τον οδηγήσει στη Χώρα των Προγόνων και θα τον βάλει σε θανάσιμους μπελάδες. Πώς κολλάει με τις Απόκριες; Θα το διαπιστώσετε μόλις πατήσετε Play!

3. Η Οικογένεια Addams

Κλασική και αγαπημένη ταινία! Μετακομίζοντας σ' έναν απομονωμένο πύργο για να ξεφύγουν από τους ανθρώπους που τους θεωρούν απειλητικά τέρατα, τα μέλη της οικογένειας Άνταμς δεν έχουν υπολογίσει την επιθυμία της μικρής Γουένσντεϊ για συντροφιά και τις ύπουλες διαθέσεις μιας διάσημης τηλεπερσόνας.

4. Spooky Stories

Μία ταινία που θα κόψει την ανάσα του παιδιού σου μέχρι να την επαναφέρει στο προσκήνιο με το γέλιο του. Οι αγαπημένοι ήρωες της DreamWorks έρχονται αντιμέτωποι με μερικούς συνηθισμένους - αλλά σε καμία περίπτωση - ασήμαντους φόβους τους. Συγκεκριμένα, ο Σρεκ προκαλεί τους φίλους του να πουν τρομακτικές ιστορίες με φαντάσματα σε ένα στοιχειωμένο κάστρο, όσο η

Γιγάντικα και τα Τέρατα αντιμετωπίζουν εξωγήινες κολοκύθες.

5. Hocus Pocus: Οι Τρεις Μάγισσες
Μπορεί να την είχες δει και εσύ ως παιδί. Και αυτό είναι το καλύτερο! Τρεις μάγισσες, που καταδικάστηκαν σε θάνατο τον 17ο αιώνα, έρχονται στο σημερινό Σάλεμ, αποφασισμένες να πραγματοποιήσουν τα σατανικά σχέδιά τους. Ποιος όμως φοβάται τις μάγισσες σήμερα;

6. Ξενοδοχείο για Τέρατα

Δεν ξέρω ποια από εκδοχή ή ποιο σίκουελ θα επιλέξεις. Ξέρω, όμως, πως ό,τι και να επιλέξεις, θα το ευχαριστηθείς. Ο Δράκουλας χτίζει στην Τρανσυλβανία ένα πυργοπολυτέλες θέρετρο για όλα τα τέρατα, κρύβοντας την ύπαρξή του από τους ανθρώπους. Στη γιορτή των γενεθλίων της κόρης του ένας νεαρός ταξιδιώτης εμφανίζεται από το πουθενά.

7. Μπαμπούλας Α.Ε.

Μία από τις πιο κλασικές ταινίες της Ρίχαρ που "κολλάει" σε κάθε περίπτωση και κάθε αφορμή. Ακόμα και στις Απόκριες. Άλλωστε, τα τερατάκια που το μικρό σου θα δει στην οθόνη του δεν είναι και τόσο λίγα. Άρα, και η έμπνευση μόνο φτωχή δεν θα είναι.

Βιβλιο-παρουσιάσεις

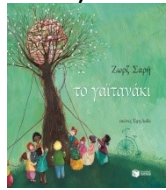
1. Οι τρεις αποκριάτικες κορδέλες (Ευγένιος Τριβιζάς)

Ένα χειμωνιάτικο βράδυ το πιο περιεργό, το πιο χαριτωμένο, το πιο απίθανο ζώακι του κόσμου ζητάει καταφύγιο στο δωμάτιο της Χαράς. Η Χαρά το σώζει από τον θανάσιμο εχθρό του και το ζώακι αποφασίζει να μείνει παντοτινά κοντά της. Έτσι γνωρίζει η Χαρά το Γκουντούν και το Γκουντούν τη Χαρά. Έτσι αρχίζουν οι θαυμαστές, οι μουσικές τους περιπέτειες, σε λιβάδια με τετράφυλλα τριφύλλια, σε φάρους με γαλαζίους γλάρους, σε δάση με μαγεμένες πασχαλιές, σε βουνά από κανέλα και θαλασσινές σπηλιές... Ενώ τρεις νάνοι πειρατές μαγειρεύουν κουκιά με φεγγαροπολλά και μοιράζουν γυαλόπετρες κάτω απ' το κρε-

βάτι, η Χαρά και το Γκουντούν ταξι-
δεύουν με το ιπτάμενο σουρωτήρι στη
Χώρα του Χασμουρητού, στη Χώρα
της Πρωταπριλιάς, στο δάσος με τα
γλειφιτζούρια κι ακόμα παραπέρα...

2. Το γαϊτανάκι (Ζωρζ Σαρή)

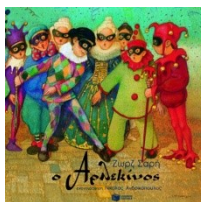
Πώς θα μπορέσει ο γέρος σοφός να βοηθήσει την ειρήνη να απλωθεί στη Γη; Μήπως αν πειστούν όλα τα παιδιά της Γης μια ορισμένη μέρα και ώρα να ενώσουν τα χέρια τους σχηματίζοντας μια τεράστια αλυσίδα που θα αγκαλιάσει τον πλανήτη; Μια κλασική ιστορία για την ειρήνη, τον πόλεμο, τον ρατσισμό και την ξеноφοβία, αλλά και για τη δύναμη καθενός από εμάς να αλλάξουμε τον κόσμο.

3. Ο τεχνίτης πετεινός (Κώστας Φασούλας)

Ελάτε να γνωρίσουμε έναν τεχνίτη πετεινό, εφευρετικό και κατεργάρη, σ' ένα σουβάλι κουβαλά τα σύνεργά του για το καρναβάλι! Κι όταν κάποιος απ' τους φίλους του ζητήσει το αποκριάτικο του όνειρο να ζήσει, τον μεταμορφώνει στη στιγμή σ' όποιο ζώο επιθυμεί!

4. Ο Αρλεκίνος (Ζωρζ Σαρή)

Είναι Κυριακή της Αποκριάς και όλοι γλεντάνε εκτός από ένα μικρό αγόρι, τον Αρλεκίνο, που είναι φτωχός και

δεν έχει στολή για να μασκαρευτεί... Ευτυχώς, όμως, μερικές φορές στη ζωή κερδίζει η φαντασία!

5. Ο Μπέντζι και ο γιγάντιος χαρταετός (Άλαν Σ. Φοξ)

Ο Μπέντζι θέλει να αγοράσει έναν γιγάντιο πορτοκαλί χαρταετό, αλλά είναι ακριβός. Έτσι, για να κερδίσει χρήματα, βοηθάει τη μαμά του στις δουλειές του κήπου. Ώσπου επιτέλους φτάνει η συναρπαστική μέρα που ο Μπέντζι μπορεί να πετάξει τον όμορφο χαρταετό του...

6. Ο γλεντζοφλέβρος (Τσορώνη - Γεωργιάδη Γιολάντα)

Ο Φλεβάρης είναι πολύ στενοχωρημένος. Οι άνθρωποι χάρισαν στα έντεκα αδέρφια του από τριάντα ή τριάντα μία μέρες, ενώ σε εκείνον μονάχα είκοσι οκτώ. Αισθάνεται μειονεκτικά έτσι κουτσός ανάμεσά τους και αποφασίζει να... φύγει!

Και τώρα τι θα γίνει;

Δε θα ανθίσουν μυγδαλιές;

Δε θα χαρούμε αλκυονίδες μέρες;

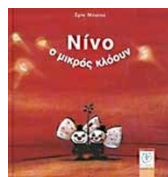
Δε θα 'ρθει το καρναβάλι να χαρούν μικροί μεγάλοι;

Για να εξασφαλίσουν τα παιδιά υγιή κοινωνική ζωή θεμελιωμένη σε αποτελεσματικές σχέσεις, πρέπει να καλλιεργήσουν την ενσυναίσθηση, την ικανότητα δηλαδή να μπαίνουν στη θέση των άλλων, να κατανοούν και να αισθάνονται πράγματα με τον ίδιο τρόπο που τα βιώνει ένα άλλο άτομο.

Την ανάγκη αυτή αναλαμβάνουν να καλύψουν τα εικονογραφημένα βιβλία της σειράς αυτής, που προάγουν τη συναισθηματική νοημοσύνη. Με την προτεινόμενη για γονείς και εκπαιδευτικούς προσέγγιση επιχειρούν να μυήσουν τα παιδιά στο να μπορούν να βλέπουν τον κόσμο με τα μάτια του άλλου, αφού μάθουν πρώτα να αναγνωρίζουν και να διαχειρίζονται τα δικά τους συναισθήματα.

7. Νίνο, ο μικρός κλόουν (Έρικ Μπατού)

Ο Νίνο δε θέλει πια να είναι ο κλόουν του τσίρκου. Δοκιμάζει ένα σωρό άλλα νούμερα, αλλά δεν τα καταφέρνει και εξακολουθεί να είναι τόσο αστείος! Όταν όμως εμφανίζεται η Νίνα όλα αλλάζουν, γιατί όλα είναι ευκολότερα όταν είμαστε δύο!

Γνωρίζεις τη Μεγάλη Σαρακοστή;

Μεγάλη Σαρακοστή, ονομάζεται η νηστεία που προηγείται του Πάσχα. Την λέμε Μεγάλη για να την ξεχωρίζουμε από την νηστεία που προηγείται των

Χριστουγέννων, η οποία χαρακτηρίζεται «Μικρή» επειδή είναι ελαφρότερη. Ονομάζεται Σαρακοστή επειδή γίνεται εις ανάμνηση της σαρανταήμερης νηστείας του Χριστού στην έρημο και καθιερώθηκε τον 4ο αιώνα. Η αρχική της διάρκεια ήταν έξι εβδομάδες, ενώ αργότερα προστέθηκε και μία εβδομήντα και τελικά διαρκεί 48 ημέρες.

Έτσι στην εποχή μας η Μεγάλη Σαρακοστή ξεκινά την Καθαρά Δευτέρα και τελειώνει το Μεγάλο Σάββατο.

Το έθιμο της Κυρά Σαρακοστής

Το έθιμο της κυρά-Σαρακοστής είναι από τα παλιότερα έθιμα που σχετίζονται με τη γιορτή του Πάσχα, σήμερα όμως λίγο πολύ ξεχασμένο. Χρησίμευε πάντα ως ημερολόγιο για να μετράμε τις εβδομάδες από την Καθαρά Δευτέρα μέχρι τη Μεγάλη Εβδομάδα, καθώς η κυρά-Σαρακοστή έχει 7 πόδια, ένα για κάθε εβδομάδα της περιόδου της Σαρακοστής. Πρόκειται για ένα έθιμο που τείνει στις ημέρες μας να εκλείψει, ενώ παλαιότερα το συναντούσαμε σε όλο τον ελλαδικό χώρο με διάφορες παραλλαγές και χρησιμοποιούνταν ως ημερολόγιο που μετρούσε τις εβδομάδες της Μεγάλης Σαρακοστής.

Η κυρά-Σαρακοστή, στις περισσότερες περιοχές, ήταν μια χάρτινη ζωγραφιά, που απεικόνιζε μια γυναίκα, που έμοιαζε με καλόγρια, με 7 πόδια, σταυρωμένα χέρια γιατί προσεύχεται, ένα σταυρό γιατί πήγαινε στην εκκλησία και χωρίς στόμα γιατί νηστεύει. Στο τέλος κάθε εβδομάδας, αρχής γενομένης από το Σάββατο μετά την Καθαρά Δευτέρα, της έκοβαν ένα πόδι. Το τελευταίο το έκοβαν το Μεγάλο Σάββατο. Αυτό το κομμάτι χαρτί το δίπλωναν καλά και το έκρυβαν σε ένα ξερό σύκο ή καρύδι (περιοχή της Χίου), το οποίο τοποθετούσαν μαζί με

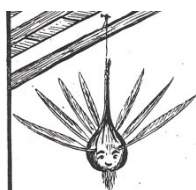
άλλα. Όποιος το έβρισκε θεωρούνταν τυχερός και γουρλής. Σε κάποιες περιοχές, το έβδομο πόδι το τοποθετούσαν μες στο ψωμί της Ανάστασης και όποιος το έβρισκε του έφερνε γούρι.

Σε άλλες περιοχές της Ελλάδας, η κυρά-Σαρακοστή φτιάχνεται από ζυμάρι με απλά υλικά και, κυρίως, πολύ αλάτι για να μη χαλάσει. Εξάλλου, δεν τρωγόταν, αφού χρη-

σιμοποιούνταν ως ημερολόγιο. Αλλού πάλι, την έφτιαχναν από πανί και τη γέμιζαν με πούπουλα.

Στον Πόντο, η κυρά-Σαρακοστή ήταν μια πατάτα ή ένα κρεμμύδι που το κρεμούσαν απ' το ταβάνι και πάνω

του είχαν καρφωμένα επτά φτερά κότας, ώστε να αφαιρούν ένα φτερό κάθε εβδομάδα. Εδώ το έθιμο ονομαζόταν "Κουκουράς", ο οποίος ήταν και ο φόβος των παιδιών!

Για το έθιμο της κυρα-Σαρακοστής έχουν γραφτεί οι παρακάτω στίχοι:

Την κυρά Σαρακοστή που 'ναι έθιμο παλιό οι γιαγιάδες μας τη φτιάχναν με αλεύρι και νερό.

Για στολίδι της φορούσαν στο κεφάλι ένα σταυρό μα το στόμα της ξεχνούσαν γιατί νήστευε καιρό.

Και τις μέρες τις μετρούσαν με τα πόδια της τα επτά κόβαν' ένα τη βδομάδα μέχρι να 'ρθει η Πασχαλιά.

Γιατί ονομάστηκε Καθαρά Δευτέρα;

Η Καθαρά Δευτέρα είναι κινητή γιορτή, η οποία εξαρτάται από την ημερομηνία του Πάσχα. Συγκεκριμένα πέφτει κάθε χρόνο στο ξεκίνημα της 7ης εβδομάδας, δηλαδή 48 μέρες πριν το Ελληνορθόδοξο Πάσχα και προφανώς πάντοτε ημέρα Δευτέρα.

Την ημέρα αυτή ξεκινάει η Σαρακοστή για την Ορθόδοξη Εκκλησία, ενώ ταυ-

τόχρονα σημαίνει το τέλος των Αποκριών. Η Καθαρά Δευτέρα ονομάστηκε έτσι γιατί οι Χριστιανοί «καθαρίζονται» πνευματικά και σωματικά. Είναι μέρα νηστείας αλλά και μέρα αργίας για τους Χριστιανούς. Η νηστεία διαρκεί 40 μέρες, όσες ήταν και οι μέρες νηστείας του Χριστού στην έρημο. Εορτάζεται 48 ημέρες πριν την Κυριακή της Ανάστασης του Χριστού, το χριστιανικό Πάσχα.

Η ημέρα της Καθαρής Δευτέρας, γνωστή και ως «Κούλουμα», γιορτάζεται έντονα σε όλη την Ελλάδα, με διάφορα έθιμα και αποτελεί επίσημη αργία.

Το σαρακοστιανό τραπέζι

Το μενού της Καθαρής Δευτέρας είναι γεμάτο από παραδοσιακά νηστήσιμα εδέσματα που έχουν την τιμητική τους τη συγκεκριμένη μέρα. Ο κατάλογος με τα φαγητά είναι εμπλουτισμένος με νόστιμα και χορταστικά πιάτα βασιζόμενος στην παράδοση και στις γευστικές συνήθειες που επιτάσσει η Καθαρή Δευτέρα. Το σαρακοστιανό τραπέζι είναι γεμάτο από αγαπημένες συνταγές που έχουν ταυτιστεί με αυτή τη μέρα και τα πιρούνια παίρνουν φωτιά, όπως λαγόνα, ταραμοσαλάτα, χαλβάς, ελιές, τουρσί, θαλασσινά (καλαμαράκια, σουπιές, χταπόδι, γαρίδες, καραβίδες, μύδια), ντολμαδάκια γιαλαντζί, φασολάδα χωρίς λάδι, κα.

Ακολουθούν τρεις βασικές συνταγές...

Λαγόνα

Υλικά:

500 γρ. σκληρό αλεύρι
350 ml νερό, θερμοκρασία δωματίου
10 γρ. ξηρή μαγιά

1 πρέζα κρυσταλλική ζάχαρη
12 γρ. αλάτι

2 κ.σ. ελαιόλαδο

Για το άλειμμα:

2 κ.σ. νερό, σε θερμοκρασία δωματίου
1 κ.γ. κρυσταλλική ζάχαρη

σουσάμι

Εκτέλεση:

Ρίχνουμε σε ένα μπολ το νερό, τη μαγιά και τη ζάχαρη και ανακατεύουμε με ένα σύρμα.

Αφήνουμε στην άκρη για 15-20 λεπτά μέχρι να ενεργοποιηθεί η μαγιά.

Μόλις περάσουν τα 15 λεπτά, ρίχνουμε μέσα το αλεύρι, το αλάτι και το λάδι, και ανακατεύουμε με τα χέρια μας μέχρι να ομογενοποιηθεί η ζύμη. Το αλάτι δεν το βάζουμε από την αρχή για να μην κάψει τη μαγιά μας.

Ρίχνουμε σε ένα μπολ λίγο λάδι και στα χέρια μας αλεύρι.

Βάζουμε το ζυμάρι στο μπολ και καλύπτουμε με μεμβράνη.

Αφήνουμε στην άκρη να ξεκουραστεί για 30-45 λεπτά.

Βρέχουμε τα χέρια μας με λίγο νερό και ζυμώνουμε για 1-2 λεπτά την ζύμη στο μπολ μέχρι να γίνει λεία και ελαστική.

Καλύπτουμε με μεμβράνη και αφήνουμε να διπλασιαστεί σε όγκο, περίπου 1-1 1/2 ώρα.

Μπορούμε να φτιάξουμε είτε 2 λεπτές λαγάνες είτε 1 πιο αφράτη!

Αφαιρούμε τη ζύμη από το μπολ και με ένα ίσιο μαχαίρι κόβουμε σε 2 ίσα κομμάτια τη ζύμη και απλώνουμε το κάθε κομμάτι πάνω σε μία λαδόκολλα. Αν θέλουμε να κάνουμε μια λαγόνα συνεχίζουμε τη διαδικασία χωρίς να κόψουμε τη ζύμη.

Ανοίγουμε με τη βοήθεια του πλάστη και λίγο αλευριού σε λαγάνες τόσο μεγάλες ώστε να χωράνε σε 2 ταψιά φούρνου αντίστοιχα.

Μεταφέρουμε τις λαγάνες μας σε 2 ταψιά με λαδόκολλα ανοίγοντας τες λίγο πάνω στο ταψί για να κρατήσουν το σχήμα τους κατά το ψήσιμο.

Ρίχνουμε σε ένα μπολ το νερό και τη ζάχαρη και ανακατεύουμε με ένα κουτάλι για να φτιάξουμε το ζαχαρόνερο.

Αλείφουμε με ένα πινέλο τις λαγάνες με το ζαχαρόνερο και πασπαλίζουμε με το σουσάμι.

Περιμένουμε για 20-30 λεπτά να φουσκώσουν οι λαγάνες μας.

Προθερμαίνουμε τον φούρνο στους 220°C στον αέρα.

Πιέζουμε τις λαγάνες με το δάχτυλο μας κάνοντας δαχτυλιές για να πάρουν το σχήμα της λαγάνας. Τις πασπαλίζουμε με ελαιόλαδο και ψήνουμε για 10-15 λεπτά αν ψήσουμε 2 λαγάνες και 20-25 λεπτά αν ψήσουμε 1.

Ταραμοσαλάτα

Υλικά:

400 γρ. μπαγιατίτικο σταρένιο ψωμί

120 γρ. ταραμά

Χυμό από 2 λεμόνια

1/2 κρεμμύδι

1 κ.σ. άνηθο

400 γρ. καλαμποκέλαιο

80 γρ. νερό

Εκτέλεση:

Κόβουμε σε κομμάτια το μπαγιατίτικο ψωμί και το βάζουμε σε ένα μπολ με μπόλικο νερό για 20 λεπτά.

Το στραγγίζουμε καλά σφίγγοντας το στα χέρια να φύγει όλη υγρασία.

Το ρίχνουμε στον κάδο του μίξερ με τους κόφτες μαζί με το κρεμμύδι σε κομμάτια και τον ταραμά.

Χτυπάμε το μίγμα, να πολτοποιηθεί πλήρως και να ομογενοποιηθεί καλά, ώσπου στο τέλος να μην βλέπουμε καθόλου ψωμί ή κομμάτια κρεμμυδιού. Προσθέτουμε τον φρέσκο στυμμένο χυμό λεμονιού και σταγόνα σταγόνα, με ροή κλωστής και πάντα με το μίξερ σε λειτουργία, ρίχνουμε το λάδι.

Στο τέλος προσθέτουμε το νερό σταδιακά, μέχρι να ομογενοποιηθεί το μίγμα.

Χταπόδι με κοφτό μακαρονάκι

1 χταπόδι φρέσκο (περίπου 1.000-1.200 γρ.)

2 ξερά κρεμμύδια

1/4 φλ. ελαιόλαδο

1/2 φλ. λευκό ξηρό κρασί

1 πρέζα κανέλα

1 πρέζα μπαχάρι

1 πρέζα γαρίφαλο

1 φλ. τριμμένες ντομάτες

1 κ.σ. πελτέ ντομάτας

500 γρ. κοφτό μακαρονάκι

φρεσκοτριμμένο πιπέρι

αλάτι

Εκτέλεση:

Πλένουμε καλά το χταπόδι και το κόβουμε σε μεγάλες μπουκιές.

Σε μία μέτρια κατσαρόλα βάζουμε το λάδι με τα κρεμμύδια και σοτάρουμε για 5 λεπτά.

Ρίχνουμε το χταπόδι και το αφήνουμε να μαγειρευτούν σε μέτρια φωτιά.

Πασπαλίζουμε με τα μπαχαρικά και ανακατεύουμε.

Προσθέτουμε τον πελτέ και τον τρίβουμε στην κατσαρόλα, να ψηθεί και να μωσοχομυρίσει η ντομάτα.

Σβήνουμε τα υλικά με το κρασί και ντεγκλασάρουμε (τρίβουμε) τη βάση της κατσαρόλας.

Αφού εξατμιστεί το αλκοόλ για λίγα λεπτά, προσθέτουμε τις τριμμένες ντομάτες, καθώς και αρκετό νερό, τόσο που να σκεπάζει τα υλικά μας.

Αφήνουμε το φαγητό σκεπασμένο να σιγοβράσει μέχρι να μαλακώσει καλά το χταπόδι.

Προσθέτουμε το κοφτό μακαρονάκι και αν χρειάζεται, λίγο επιπλέον νερό (για να βράσει το ζυμαρικό).

Σιγοβράζουμε σε χαμηλή φωτιά για 10 λεπτά, ανακατεύοντας τακτικά μέχρι να βράσει το κοφτό μακαρονάκι και να μείνει το φαγητό με λίγο ζουμάκι.

Προσθέτουμε αλάτι και πιπέρι προς το τέλος του βρασμού.

Το γαϊτανάκι. Παιχνίδι ή χορός:

Το γαϊτανάκι είναι ένα αποκριάτικο έθιμο. Ένα χορευτικό παιχνίδι, με το οποίο γεμίζουν χρώματα και γέλια οι πλατείες. Κυριαρχεί στα αποκριάτικα έθιμα της χώρας μας, αλλά δεν είναι λίγες οι φορές που θα το συναντήσουμε και σε παιδικά party, κατασκηνώσεις κλπ.

Τιού έχει τις ρίζες του το γαϊτανάκι;

Το γαϊτανάκι αποτελεί παραδοσιακή γιορτή αγροτικών κυρίως περιοχών. Σύμφωνα με την παράδοση συμβολίζει το πνεύμα συναδέλφωσης, αγάπης και ομόνοιας.

Ο παραδοσιακός αυτός χορός, πέρασε στη χώρα μας από τους πρόσφυγες του Πόντου και της Μικράς Ασίας.

Συμβολίζει τον κύκλο της ζωής, από τη χαρά στη λύπη, από το χειμώνα στην άνοιξη, από τη ζωή στο θάνατο, αλλά και το αντίθετο.

Η λέξη "γαϊτανάκι" προέρχεται από την μεσαιωνική λέξη "γαϊτάνιν" που σημαίνει μεταξωτό κορδόνι, κορδέλα.

Πώς κατασκευάζεται το γαϊτανάκι:

Πολύχρωμες κορδέλες, δένονται σε κεντρικό κοντάρι.

Οι συμμετέχοντες στο παιχνίδι/ χορευτές πλέκουν χορεύοντας με συγκεκριμένες κινήσεις γύρω από το στύλο, το γαϊτανάκι. Με τον χορό τους φτιάχνουν μια πολύχρωμη πλεξούδα από κορδέλες.

Πώς παίζεται το γαϊτανάκι:

Σύμφωνα με την παράδοση, για το γαϊτανάκι χρειάζονται 13 άτομα. Ένας κρατάει το στύλο στο κέντρο. Από το στύλο κρέμονται 12 κορδέλες και κάθε κορδέλα την κρατάει ένας χορευτής. Οι χορευτές γυρίζουν κυκλικά γύρω από το στύλο. Κατά διαστήματα, αλλάζουν τον τρόπο που κινούνται στον κύκλο τους, και με τα βήματα τους πλέκουν τις κορδέλες σε όμορφες κοτσίδες. Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, ο κύκλος στενεύει και οι κορδέλες τυλίγονται γύρω από το στύλο. Ο χορός συνεχίζεται μέχρι τη στιγμή που ο στύλος μετατρέπεται σε μια πολύχρωμη πλεξούδα.

Τότε αλλάζει κατεύθυνση ο χορός, ξετυλίγοντας τις κορδέλες από το στύλο.

Ας πετάξουμε χαρταετό...

Η Καθαρά Δευτέρα πλησιάζει και δεν υπάρχει παιδί που να μην περιμένει πως και πώς να πετάξει τον χαρταετό του ψηλά στον ουρανό. Χαρταετοί μεγάλοι, μικροί, με διάφορα χρώματα και σχέδια, με τις ζυηρές ουρές τους, όλοι έχουν τη θέση τους στο γαλάζιο τ' ουρανού.

Συνήθως χρέη «πιλότου» έχει στην αρχή ο μπαμπάς, που αναλαμβάνει να τον «απογειώσει», όμως μετά η συνδρομή ενός δεινού χειριστή, με μικρά μαλακά χεράκια κρίνεται απαραίτητη για να γίνουν οι σωστές μανούβρες. Ο χειριστής έχει πάντα το βλέμμα του καθηλωμένο στον ουρανό και άλλοτε «αμολάει καλούμπα», άλλοτε μαζεύει, ανάλογα με τον αέρα.

Ποια είναι όμως η ιστορία αυτού του τόσο διασκεδαστικού εθίμου;

Οι χαρταετοί πλανιόνται στους ουρανούς εδώ και χιλιετίες, από το 1.000π.Χ.. Το ταξίδι ξεκίνησε από τις χώρες της Ανατολής, όπως η Κίνα, αλλά δεν άργησε να φτάσει και στη χώρα μας και να προσαρμοστεί στα ελληνικά δεδομένα. Εδώ, βλέπετε, δεν φτιάχναμε τους χαρταετούς από μπαμπού και μετάξι αλλά από ελαφρύ ξύλο χαρτί.

Το πέταγμα του χαρταετού ψηλά στον καταγάλανο ουρανό, εκεί που κάνει τις φιγούρες του με τη βοήθεια του ανέμου, έχει τον δικό του συμβολισμό, που δεν είναι άλλος από την κάθαρση και την ανάταση της ψυχής μετά το ξεφάντωμα της αποκριάς. Μετά το πέταγμα του χαρταετού, η ψυχή μας είναι καθαρή και έτοιμη να ξεκινήσει τη νηστεία της Σαρακοστής, αρχής γενομένης φυσικά από την Καθαρά Δευτέρα.

Δεν είναι λίγες οι οικογένειες που θα ξεχυθούν στην εξοχή για να απολαύσουν τόσο το πέταγμα του χαρταετού όσο και τα σαρακοστιανά εδέσματα.

Αποκριάτικες δραστηριότητες

Κρυπτόλεξο

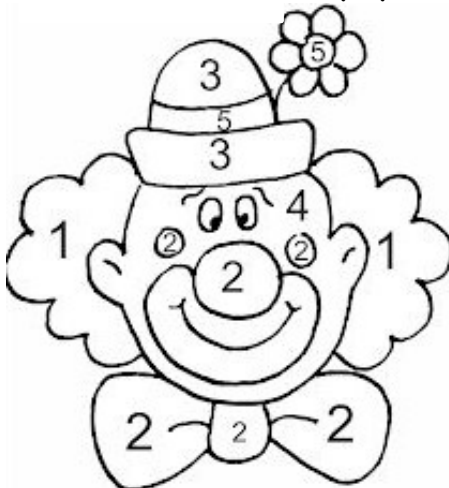
Σ Ι Δ Γ Γ Ω Ν Ε Ι Υ Θ
 Ε Π Ι Μ Π Α Λ Ο Ν Ι Α
 Ρ Χ Α Ω Σ Σ Α Θ Χ Α Λ
 Π Β Σ Δ Ψ Τ Ω Δ Β Θ Α
 Α Ξ Κ Θ Κ Ο Μ Φ Ε Τ Ι
 Τ Τ Ε Ο Ε Λ Α Ω Τ Ν Δ
 Ι Ε Δ Χ Α Ε Φ Α Ρ Μ Α
 Ν Ν Α Ε Κ Σ Ψ Α Ψ Υ Β
 Ε Η Σ Α Ν Ν Ο Χ Γ Ο Χ
 Σ Σ Η Ι Ψ Β Ε Δ Γ Ξ Β
 Δ Κ Α Ρ Ν Α Β Α Λ Ι Φ
 Σ Τ Ρ Π Λ Β Θ Ω Γ Ζ Φ
 Φ Δ Ι Β Σ Κ Λ Ο Ο Υ Ν

- ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ
- ΣΤΟΛΕΣ
- ΚΟΜΦΕΤΙ
- ΣΕΡΠΑΤΙΝΕΣ
- ΚΛΟΟΥΝ
- ΑΡΜΑ
- ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ
- ΜΠΑΛΟΝΙΑ

Λαβύρινθος

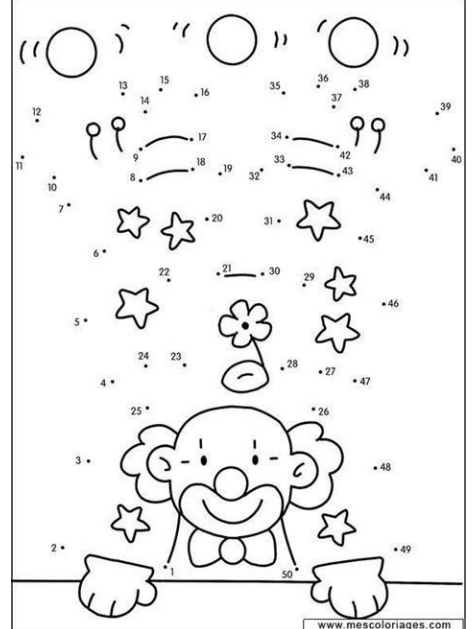

Χρωματίζω όπως λένε οι αριθμοί

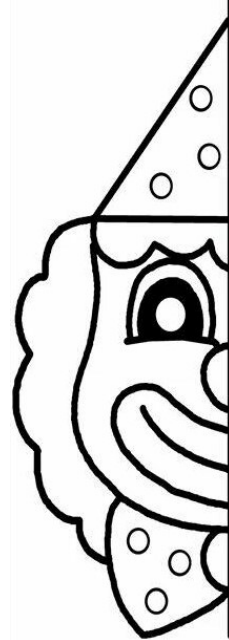

- 1 πορτοκαλί 2 κόκκινο
 3 καφέ 4 ροζ 5 κίτρινο

Ένωσε τους αριθμούς

Ολοκλήρωσε τον κλόουν

Βρες το άλλο μισό της μάσκας

